

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-4-036

(Soruşturma/Taahhüt)

Karar Sayısı : 25-16/383-179

Karar Tarihi : 24.04.2025

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN
Cengiz ÇOLAK, Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Alican ŞENTÜRK, Rabia BALTACI, Melih Gökhan DURMUŞ,
Furkan ŞENEL, Esranur DOĞAN, Ebru Betül YILMAZ

C. İLGİLİ TARAF : - Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ
Temsilcileri: Av. Ezgi KOÇ, Av. Ahmet Burak TAŞKIRAN
Yücel Seçkiner Cad. No:24/D Çukurambar, Çankaya/ ANKARA

D. ŞİKÂyetçİLER : Re'sen

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 20.02.2025 tarih ve 25-07/177-M(1) sayılı kararı ile açılan soruşturma kapsamında Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından yapılan uzlaşma ve taahhüt başvurusuna istinaden 20.03.2025 tarih ve 25-11/266-M sayılı Kurul kararı kapsamında sunulan taahhüt metninin değerlendirilmesi.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 18.05.2023 tarih ve 23-23/430-M sayılı kararı ile Piyano Kozmetik Kimya Tekstil Yayıncılık Reklamcılık Org. San. ve Tic. Ltd. Şti., RRH Küçük Elektrikli Aletler Ltd. Şti. ve Wahl Elektrikli Aletler Tic. Ltd. Şti. hakkında yeniden satıcılarının satış fiyatlarına müdahale etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına ve Mehmet Salih Ay - Veysel Elektronik (VEYSEL ELEKTRONİK) ile 2B İnş. Müh. Taah. Tur. Gıda Teks. San. Tic. Ltd. Şti. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına karar verilmiştir.
- (3) Başlatılan soruşturma kapsamında, 08.06.2023 tarihinde VEYSEL ELEKTRONİK'te yerinde inceleme gerçekleştirilmiş olup yapılan incelemede Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ (ARZUM) tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği şüphesini doğuran belgeler elde edilmiştir.
- (4) ARZUM hakkında elde edilen belgeler ile bu belgelere yönelik değerlendirmeleri içeren 06.01.2025 tarih ve 2023-4-036/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 09.01.2025 tarihli Kurul toplantısında ele alınmıştır. Anılan Kurul toplantısında, 25-01/45-M sayılı karar ile dosya konusu iddialara ilişkin olarak ARZUM hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına ve söz konusu önaraştırma kapsamında 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin anılan teşebbüsün yetkili satıcılarını da kapsayacak şekilde kullanılmasına karar verilmiştir.
- (5) **G. DOSYA EVRELERİ:** Bahsi geçen Kurul kararları uyarınca başlatılan önaraştırma çerçevesinde 15.01.2025 tarihinde ARZUM ile ARZUM'un distribütörleri Alize Ticaret Ali Haydar Alpaslan (ALİZE TİCARET) ve Sarp Dayanıklı Tüketim Maddeleri ve Ticaret Limited Şirketi'nde (SARP DTM) yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.

- (6) Yerinde incelemeler sırasında ALİZE TİCARET, ARZUM ve SARP DTM'den bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. ALİZE TİCARET'ten talep edilen bilgi ve belgeler 17.01.2025 tarih ve 61517 sayı ile, SARP DTM'den talep edilen bilgi ve belgeler 22.01.2025 tarih ve 61705 sayı ve 05.02.2025 tarih ve 62465 sayı ile, ARZUM'dan talep edilen bilgi ve belgeler 24.01.2025 tarih ve 61805 sayı ve 05.02.2025 tarih ve 62464 sayı ile Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına intikal etmiştir.
- (7) Dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler çerçevesinde hazırlanan 13.02.2025 tarihli ve 2023-4-036/ÖA sayılı Öneri Raporu'nun görüşüldüğü 20.02.2025 tarihli Kurul toplantısında ARZUM'un yeniden satıcılarının satış fiyatlarına müdahale etmek ve doğrudan kendisinin satış gerçekleştirdiği yeniden satıcılara distribütörü tarafından aktif ve pasif satış gerçekleştirilmesine engel olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına 25-07/177-M(1) sayı ile karar verilmiştir.
- (8) Bu kapsamda 07.03.2025 tarih ve 109500 sayılı Soruşturma Bildirimi, ARZUM'a tebliğ edilmiş olup söz konusu bildirim 10.03.2025 tarihinde ARZUM tarafından tebliğ edilmiştir. Bunun akabinde ARZUM tarafından Kurum kayıtlarına 14.03.2025 tarih ve 64837 sayı ile intikal eden dilekçe ile söz konusu soruşturma kapsamında uzlaşma ve taahhüt başvurusu yapılmıştır.
- (9) Söz konusu başvuruda özetle;
- a) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin beşinci fıkrası ile Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik (Uzlaşma Yönetmeliği) kapsamında; ARZUM'un yeniden satıcılarının satış fiyatlarına müdahale etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmiş olabileceği iddiası bakımından uzlaşma sürecinin başlatılması,
- b) ARZUM'un doğrudan kendisinin satış gerçekleştirdiği yeniden satıcılara distribütörü tarafından aktif ve pasif satış gerçekleştirilmesine engel olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmiş olabileceği hususundaki rekabet sorunlarını giderebilmek üzere 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Öneri Raporlarında ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ (Taahhüt Tebliği) kapsamında taahhüt sunma sürecinin başlatılması ve
- c) ARZUM'un gerek soruşturmanın daha erken kapanmasının getireceği zaman ve maliyet tasarruflarından faydalanmak istemesi gerekse de payları Borsa İstanbul AŞ'de işlem gören ARZUM'un paydaşlarının menfaatleri nedeniyle taahhüt ve uzlaşma sürecinin eş zamanlı olarak başlatılması
- talep edilmiştir.
- (10) ARZUM tarafından Kurum kayıtlarına intikal ettirilen taahhüt ve uzlaşma beyanlarına yönelik olarak 19.03.2025 tarih ve 2023-4-036/BN-02 sayılı Bilgi Notu hazırlanmıştır. Anılan Bilgi Notu, Kurulun 20.03.2025 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 25-11/266-M sayı ile;
- ARZUM'un doğrudan kendisinin satış gerçekleştirdiği yeniden satıcılara, distribütörü tarafından aktif ve pasif satış gerçekleştirilmesine engel olduğu şüphesi doğuran eylemlerine ilişkin taahhüt sunma talebinin kabul edilerek taahhüt görüşmelerine başlanmasına,

- ARZUM'un yeniden satıcılarının satış fiyatlarını belirleme eylemine ilişkin uzlaşma başvurusunun kabul edilerek uzlaşma görüşmelerine başlanmasına

karar verilmiştir.

- (11) ARZUM'un hazırladığı taahhüt metni, 21.04.2025 tarih ve 66785 sayı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (12) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda özetle; ARZUM tarafından yeniden satıcılarının hizmet sunacağı müşterilere yönelik münhasıran tahsis edilmiş bir müşteri grubu veya bölge olmaksızın ve aktif-pasif satış ayırımına gidilmeksizin getirilmiş dikey yönlü müşteri/bölge kısıtlaması eylemine ilişkin teşebbüs tarafından sunulan taahhüt metninde yer alan;
- Bayilik statüsündeki yeniden satıcılarla imzalanan Bayilik Sözleşmelerine ek hüküm eklenerek ARZUM'un distribütörleri ve bayilerine belli bir bölge veya müşteri grubu tahsis edilmediği, söz konusu teşebbüsler tarafından yapılacak aktif ve pasif satışlarda herhangi bir bölge ve müşteri sınırlaması bulunmadığı, buna ilaveten anılan teşebbüsler tarafından internet üzerinden yapılan/yapılacak satışlarında herhangi bir sınırlama bulunmadığı hususuna ilişkin açık hükümler eklenmesi,
 - Yeniden satıcılara bu hususta bilgilendirici yazılar gönderilmesi,
 - ARZUM çalışanlarına rekabet uyum eğitimleri verilmesi

şeklindeki taahhütlerin, dosya kapsamında tespit edilen rekabet karşıtı sorunları giderme hususunda elverişli olduğu, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu anlaşıldığından kabul edilebileceği ve teşebbüs bakımından bağlayıcı hale getirilebileceği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraf Hakkında Bilgi: ARZUM

- (13) ARZUM'un temelleri 1950'li yıllarının başlarında (.....), (.....) ve (.....) tarafından kurulan bir şahıs şirketine dayanmaktadır. Hâlihazırda halka açık bir teşebbüs niteliğinde olan ARZUM kuruluşundan itibaren Türkiye dâhil olmak üzere 55'ten fazla ülkede ticari faaliyetlerde bulunmaktadır.
- (14) ARZUM; toptancılar, perakendeciler, zincir mağazalar ve e-ticaret üzerinden elektrikli ev aletleri ticareti faaliyetlerinde bulunmaktadır. Bu doğrultuda ARZUM'un ana faaliyet konusunu; mutfak ürünleri, elektrikli ev aletleri, kişisel bakım aletleri gibi çeşitli ürünlerin ithalatı, ihracatı, pazarlanması, toptan ile perakende alım ve satım ticareti oluşturmaktadır.
- (15) ARZUM'un dağıtım ağı sistemini; geleneksel zincir mağazalar, perakende mağazalar, elektromarketler, indirim marketler, hiper marketler, alternatif satış kanalı, toptan satış kanalı, horeca (otel, restoran, kafe) dağıtım kanalı, promosyon satış kanalı ve e-ticaret kanalı oluşturmaktadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (16) ARZUM'un faaliyet konusunu oluşturan ürün gruplarına bakıldığında, mutfak ürünleri, elektrikli ev aletleri, kişisel bakım aletleri gibi ürünleri içeren dayanıklı tüketim mallarının satışı ve dağıtımı ile iştigal ettiği görülmektedir.

- (17) Kurul içtihadında dayanıklı tüketim malları, genel olarak kullanım süresi bir yıldan uzun olan çeşitli ürünleri içermekte ve genelde beyaz eşya, küçük ev aletleri ve tüketici elektroniği şeklinde üçlü bir ayrıma tabi tutulmaktadır.¹ Bu kapsamda beyaz eşyalar; buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, fırın ve ocak gibi temel ürünlerden; küçük ev aletleri; tost makinesi, blender, mikser, sa  kurutma makinesi, tıra  makinesi, sa  şekillendirme aleti gibi ürünlerden ve tüketici elektroniği de genellikle eğlence için kullanılan televizyon, DVD oynatıcılar, telefon, bilgisayar gibi ürünlerden oluşmaktadır.
- (18) Yukarıda ismi geçen her bir ürün grubunun, diğer ürün gruplarından ayrıştığı söylenebilecektir. Öte yandan bu ürünler mutfakta, kişisel bakımda ya da evin gündelik i lerinde kullanılmak üzere farklılaşsa da ürünlerin pazardaki tüketiciye sunulma şekli ortak bir kümede ele alınmasına neden olmaktadır. Bu kapsamda ARZUM tarafından satışı gerçekleştirilen ürünler, ilgili ürün pazarı değerlendirmesinde dayanıklı tüketim malları ana ba lı ının altında küçük ev aletleri ba lı ında incelenebilece i gibi her bir alt ürün segmenti özelinde pazar tanımına da gidilebilecektir. Bu kapsamda ilgili ürün pazarı değerlendirmesinde hangi ayrıma gidilece inin tespiti için ürünlerin başta tüketici gözünde nitelikleri, kullanım amaçları ve fiyatları açısından benzer olup olmadıkları ve birbirlerine ikame sayılıp sayılamayacakları belirlenmelidir.
- (19)  ncelikle belirtmek gerekir ki, yukarıda anılan ürünler nitelik, kullanım amacı ve fiyat bakımından farklılaşmaktadır. Başka bir deyişle her bir küçük ev aleti, kullanım amacı açısından ikame edilemeyecek şekilde bir diğerinden ayrışmaktadır.  r n grupları içerisinde yer alan ürünler ise tüketiciler için farklı özelliklere sahip olduğu gibi farklı amaçlar için de kullanılmaktadır.  rnek vermek gerekirse, “dikey süpürge” talep eden bir tüketici fiyat düzeyine bakarak “halı yıkama makinesi” talep etmeyecek veya “ t ” satın almak isteyen tüketici “blender” talebinde bulunmayacaktır. Buradan hareketle söz konusu ürün gruplarının hem kendi arasında hem de ürün grupları içindeki ürünler arasında ikame ilişkisi söz konusu olmamakta bu ürünler tüketicilerin kullanım amaçları ve nitelik bakımından birbirinden ayrılmaktadır.
- (20) Bu doğrultuda dosya kapsamında ilgili ürün pazarının, “dayanıklı tüketim malları pazarı” ya da “elektrikli ev aletleri pazarı” şeklinde belirlenmesi mümkün olduğu gibi; “elektrikli süpürge pazarı”, “sa  kurutma makinesi pazarı”, “tost makinesi pazarı” vb.  eklinde her bir ürün bazında tanımlanması da mümkündür.
- (21) Bununla birlikte *Sony*² ve *Groupe SEB*³ gibi geçmiş Kurul kararları incelendiğinde, bu kararlarda teşebbüsün faaliyette bulunduğu ürün gruplarına ve ürünlere de inildi i ancak dosya kapsamında pazar tanımlamasının iddialar bakımından sonucu de i tirmeyece inden hareketle kesin bir pazar tanımının yapılmadığı görülmektedir.

¹ Kurulun 23.06.2011 tarih ve 11-39/838-262 sayılı *Anadolu Elektronik* Kararı, 07.11.2016 tarih ve 16-37/628-279 sayılı *Aral Oyun* Kararı, 28.11.2018 tarih ve 18-44/703-345 sayılı *Sony* Kararı, 20.12.2018 tarihli ve 18-48/746-360 sayılı *Beyaz Eşya* Kararı, 13.02.2020 tarih ve 20-10/109-65 sayılı *Tefal - Philips* Kararı ve 04.03.2021 tarih ve 21-11/154-63 sayılı *Tefal* Kararı.

² Kurulun 22.11.2018 tarih ve 18-44/703-345 sayılı kararı.

³ Kurulun 04.03.2021 tarih ve 21-11/154-63 sayılı kararı.

- (22) İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında "... *inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyorsa ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir.*" ifadesine yer verilerek, alternatif pazar tanımlarının sonucu etkilemediği durumlarda ilgili pazarın tayin edilmeyebileceği belirtilmiştir. Bu çerçevede dosya konusu iddialara ilişkin yapılacak değerlendirmelere etki etmeyeceği görülerek işbu dosyada ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (23) İlgili coğrafi pazar belirlenirken, ilgili mal ve hizmetlerin özellikleri ile tüketici tercihleri bakımından giriş engellerinin, ilgili bölge ile komşu bölgeler arasında teşebbüslerin pazar payları veya mal ve hizmetlerin fiyatları bakımından hissedilir bir farklılığın olup olmadığı gibi unsurlar dikkate alınmaktadır. İnceleme konusu ilgili ürün pazarlarında yer alan ürünler bakımından pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşım, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel bir farklılık göstermediği göz önüne alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I. Değerlendirme

I.1. 4054 sayılı Kanun 4. Maddesi Kapsamında Müşteri ve Bölge Sınırlaması Eylemine İlişkin Değerlendirme

- (24) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında teşebbüslerin dikey anlaşmalar ve eylemler yoluyla müşteri ve bölge kısıtlaması uygulamalarının rekabeti kısıtlayacağı kabul edilmektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, aynı bentte sayılan haller dışında, alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilemeyeceği ifade edilmektedir. Bununla birlikte, ilgili Tebliğ'de bazı istisnai hallerde alıcıya müşteri ve bölge kısıtlaması getirilebileceği düzenlenmiştir. Bu istisnai hallerden ilki, alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanmasıdır. Dolayısıyla alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin olarak, münhasır bir bölge veya müşteri grubu tayin edilmesi durumunda aktif satışlar kısıtlanabilmektedir. Anılan Tebliğ'in 4. maddesinin (b) bendinde sayılan bu ilk istisnai hal münhasırlık ilişkisini temel almakta, dikey ilişki tarafları arasında münhasırlık yaratılan durumlarda müşteri ve bölge kısıtlamasına aktif satışlar yönünden gidilebileceğini ifade etmektedir.
- (25) Bununla birlikte Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un (Dikey Kılavuz) 30. paragrafında belirtildiği üzere, alıcıların satış yaptığı bölge veya müşteri grubunun münhasır olarak değerlendirilmesi için, o bölge veya müşteri grubuna sadece tek bir alıcının veya sadece sağlayıcının kendisinin aktif olarak satış yapıyor olması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, belirli bir bölgeye veya müşteri grubuna aktif olarak satış yapan teşebbüs sayısı iki veya daha fazla ise o bölge veya müşteri grubu artık münhasır değildir. Bu tür "serbest" bölge veya müşteri grubundaki müşterilere herhangi bir alıcı dilediği gibi aktif olarak satış yapabilmelidir. Dolayısıyla tek bir alıcıya münhasıran tahsis edilmiş bir bölge veya müşteri grubu olmadığı sürece, anılan bölgeye veya müşteri grubuna gerçekleştirilecek olan aktif satışların kısıtlanması, anlaşmayı 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyetinden çıkartmaktadır.
- (26) 2002/2 sayılı Tebliğ ile teşebbüslere münhasır bir bölge veya müşteri grubu vermek suretiyle tanınan koruma, mutlak bir koruma olmayıp alıcı teşebbüsler kendilerine

tahsisli bölgeye veya müşteri grubuna satış yaparken sisteme dâhil diğer alıcıların ancak aktif rekabetinden korunabilmektedir. Başka bir ifadeyle, sağlayıcı teşebbüs, kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bölgeye ya da müşteri grubuna yapılacak aktif satışları kısıtlayabilmektedir. Bu bölgeye veya müşteri grubuna yapılacak pasif satışların kısıtlanması ise anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkartan bir ihlal olarak değerlendirilmektedir.

I.2. Müşteri ve Bölge Sınırlamalarına İlişkin Belge ve Değerlendirmesi

Bulgu-5

- (27) ALİZE TİCARET'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 03.12.2021 tarihinde ARZUM (.....) Yöneticisi (.....) ile ALİZE TİCARET (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

03.12.2021

(.....): “(.....)”

(.....): “(.....)”

(.....): “(.....)”

(.....): “(.....)”

(.....): “(.....)”

(.....): “(.....)”

(.....): “(.....)”

(.....): “(.....)”

(.....): “(.....)”

(.....): “(.....)”

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....): “Abi bunlar bizim bayiler”

(.....): “[içeriği tespit edilemeyen emoji]”

(.....): “Lütfen bu noktalara Arzum yok diyelim”

(.....): “Lütfen”

- (28) Bulgu-5'te yer alan ve ARZUM (.....) Yöneticisi (.....) ile ALİZE TİCARET (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmasında, (.....) tarafından ARZUM'un kendi bayilerinin isimlerinin ARZUM'un distribütörü konumunda olan ALİZE TİCARET'in (.....)'a gönderildiği görülmektedir. İlgili yazışmada (.....) tarafından söz konusu bayilerin

ARZUM'un kendi bayisi oldukları ve ALİZE TİCARET yetkilisi tarafından "bu noktalara Arzum yok" denilmesi talep edilmektedir.

- (29) Söz konusu WhatsApp yazışmasından anlaşıldığı üzere, ARZUM yetkilisi tarafından ARZUM'un kendi bayilerine ALİZE TİCARET tarafından ürün satışı gerçekleştirilmemesinin talep edildiği görülmektedir. Yazışmada yer alan "Lütfen bu noktalara Arzum yok diyelim" ifadesinden ise söz konusu bayilerin ALİZE TİCARET'ten Arzum ürünlerini talep etmesi durumunda ALİZE TİCARET'in ilgili bayilere Arzum ürünlerinin bulunmadığı yönünde bir dönüş yaparak satış gerçekleştirmemesinin talep edildiği anlaşılmaktadır.
- (30) Dikey Kılavuz'un 24. paragrafında "başka bir alıcının bölgesindeki veya müşteri grubundaki müşterilerden gelen ve alıcının aktif çabaları neticesi olmayan talepleri karşılamak, alıcı malın teslimatını müşterinin adresine götürerek yapsa dahi, "pasif satış" anlamına gelmektedir. Medya aracılığı ile yapılan genel nitelikli reklamlar veya promosyonlar, pasif satış yöntemi olarak değerlendirilecektir. İnternet ve benzeri yollarla yapılan satışlar da genellikle pasif satıştır." ifadelerine yer verilmiştir. Bu kapsamda ARZUM tarafından distribütörüne getirilen müşteri kısıtlamasının pasif satışları da kapsadığı görülmektedir. Nitekim ARZUM yetkilisi tarafından ARZUM'un bayilerinin ALİZE TİCARET'ten Arzum ürünlerini talep etmesi durumunda ALİZE TİCARET'in ilgili bayilere Arzum ürünlerinin bulunmadığı yönünde bir dönüş yaparak satış gerçekleştirmemesinin talep edildiği görülmektedir.
- (31) ARZUM tarafından gönderilen cevabi yazıda; ARZUM'un dağıtım ağı sistemini; geleneksel zincir mağazalar, perakende mağazalar, elektromarketler, indirim marketler, hiper marketler, alternatif satış kanalı, toptan satış kanalı, horeca (otel, restoran, kafe) dağıtım kanalı, promosyon satış kanalı ve e-ticaret kanalının oluşturduğu, ARZUM'un Türkiye'de uygulamakta olduğu dağıtım sisteminde münhasır bayi sisteminin bulunmadığı ifade edilmiştir.
- (32) Yukarıda değinildiği üzere, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında sağlayıcı teşebbüs, kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bölgeye ya da müşteri grubuna yapılacak aktif satışları kısıtlayabilmektedir. Öte yandan bu bölgeye veya müşteri grubuna yapılacak pasif satışların kısıtlanması ise anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkartan bir ihlal olarak değerlendirilmektedir.
- (33) Bu çerçevede ARZUM'un, doğrudan kendisinin satış gerçekleştirdiği bayilere distribütörü tarafından aktif ve pasif satış gerçekleştirilmesine müdahale etmek suretiyle müşteri kısıtlamasında bulunduğu değerlendirilmektedir.

I.3. ARZUM Tarafından Sunulan Nihai Taahhüt Metni ve Anılan Taahhütlere İlişkin Değerlendirme

- (34) Tarafça sunulan taahhütler başlıklandırılarak her biri hakkındaki değerlendirmelere ilgili başlık altında yer verilmiştir. İlgili taahhütler genel olarak dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarına ilişkin olarak ARZUM ile tüm bayileri ve distribütörleri ile imzalanacak olan Bayilik Sözleşmesi'nin tadilatı ve rekabet uyum aksiyonlarını içermektedir.

A. Yeniden Satıcılar İle Akdedilen Bayilik Sözleşmesi'nde Yapılması Öngörülen Değişiklikler

- (35) ARZUM tarafından gönderilen taahhüt metninde yeniden satıcıların satış yapacakları bölge ve müşterilere yönelik herhangi bir kısıtlamada bulunulmayacağı ve yeniden satıcılara internet satış kısıtı getirilmeyeceği hususunda yeniden satıcılar nezdinde

açıklık sağlanması adına bayilik sözleşmelerinde tadilat yapılması ve ilgili sözleşmelerin tüm distribütörler ve bayiler ile imzalanması taahhüt edilmiştir.

- (36) Bu doğrultuda, Bayilik Sözleşmesi'nin ilgili maddelerinin mevcut ve tadil edilmesi planlanan hallerini gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Mevcut Bayilik Sözleşmesi	Taahhüt Edilen Değişiklik Sonrası Bayilik Sözleşmesi
2. SÖZLEŞME KONUSU (.....)	2. SÖZLEŞME KONUSU (.....) FİRMA'ya belli bir bölge veya müşteri grubu tahsis edilmediği gibi, FİRMA tarafından yapılacak aktif ve pasif satışlarda herhangi bir bölge ve müşteri kısıtlaması bulunmamaktadır. Buna ilaveten, FİRMA tarafından internet üzerinden yapılan/ yapılacak satışlarında herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. (.....)
3. TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (...) (.....) (.....)	3. TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (...) (.....) (.....). (.....)
5. PROMOSYONLU SATIŞLAR (.....) (...)	5. PROMOSYONLU SATIŞLAR (.....) (...)
19. GENEL HÜKÜMLER (...) (.....) (.....)	19. GENEL HÜKÜMLER (...) (.....) (.....)

- (37) Dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunu ARZUM'un, doğrudan kendisinin satış gerçekleştirdiği bayilere distribütörü tarafından aktif ve pasif satış gerçekleştirilmesine müdahale etmek suretiyle müşteri kısıtlaması uygulayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine ilişkindir. Bu kapsamda ARZUM ile bayileri ve distribütörleri arasında imzalanacak olan Bayilik Sözleşmesi ile ortaya çıkabilecek rekabet sorunlarının sözleşmenin ilgili hükümlerinde netleştirilerek ortadan kaldırıldığı anlaşılmaktadır. Nitekim Bayilik Sözleşmesinin 2. maddesine bayiler ve distribütörlere belli bir bölge veya müşteri grubu tahsis edilmediğine, bu teşebbüslerin yapacağı aktif ve pasif satışlarda bölge ve müşteri kısıtlaması bulunmadığına ve söz konusu teşebbüsler tarafından internet üzerinden yapılan/yapılacak satışlara da herhangi bir sınırlama bulunmadığına ilişkin açık bir hüküm eklendiği görülmektedir. Bu kapsamda yukarıdaki tabloda yer alan sözleşme maddelerindeki değişikliklerin dosya kapsamında tespit edilen müşteri/bölge kısıtlamasını sözleşmesel seviyede ortadan kaldırma noktasında yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla Bayilik Sözleşmesi'nin ilgili hükümlerinin tadil edilmesine yönelik taahhüdün rekabet sorunlarını gidermeye elverişli

ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu gerekçeleriyle kabul edilebileceği kanaati oluşmuştur.

B. Yeniden Satıcılara Bilgilendirme Amaçlı Yazılar Gönderilmesi

- (38) ARZUM tarafından iletilen Taahhüt Metninde, Bayilik Sözleşmesindeki değişikliklerin yanı sıra fiziki ve çevrim içi satış yapan bayilere aşağıda yer verilen bilgilendirme metninin iletilmesinin planlandığı, söz konusu metnin tüm bayilere e-posta/posta vb. şekillerde iletileceği ve bunun bir örneğinin Kuruma tevsik edileceği ifade edilmiştir.
- (39) ARZUM tarafından bayilere iletilmesi planlanan bilgilendirmenin tam metni aşağıda yer almaktadır:

“Değerli Arzum bayileri,

Rekabet Kurulu tarafından 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında firmamız hakkında soruşturma başlatılmıştır. Soruşturma sürecinde ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesi amacıyla Arzum olarak Rekabet Kurumuna taahhütler sunulmuştur.

Rekabet hukuku çerçevesinde, bayilik sözleşmelerimizde belirtilen ilkelere ve esaslara riayet etmemiz gerekmektedir.

Bayilerimizin münferit müşterilere mektup, elektronik posta, katalog gönderilmesi veya ziyaret gibi doğrudan pazarlama yöntemleriyle gerçekleştirdikleri satışlar "aktif satış" olarak değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, müşterilerden gelen ve satıcının aktif çabaları neticesinde olmayan talepler "pasif satış" anlamına gelmektedir.

İnternet ve benzeri yollarla yapılan satışlar genellikle pasif satış kapsamındadır.

Tüketicilerin bayiye ait internet sitesini ziyaret etmesi veya bir alışveriş platformu üzerinden gerçekleşen satışlar pasif satış olarak kabul edilmektedir.

Bayilerimize belli bir bölge veya müşteri grubu tahsis edilmediği gibi, bayiler tarafından yapılacak aktif ve pasif satışlarda herhangi bir bölge ve müşteri kısıtlaması bulunmamaktadır.

Buna ilaveten, internet üzerinden yapılan/yapılacak satışlarınıza herhangi bir sınırlama bayilik sözleşmelerimizde getirilmemiştir.

Saygılarımızla ve iyi çalışmalar dileriz.”

- (40) Bu kapsamda dosya kapsamında tespit edilen müşteri/bölge kısıtlaması niteliğindeki rekabet sorununun giderilmesine yönelik olarak Bayilik Sözleşmesi’ndeki tadilatın yanı sıra yukarıda yer verilen bilgilendirme yazısının tüm yeniden satıcılar ile paylaşılmasının rekabet sorunlarını gidermeye elverişli ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu gerekçeleriyle kabul edilebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

C. ARZUM Tarafından Rekabet Uyum Eğitimi Verilmesi

- (41) ARZUM tarafından iletilen Taahhüt Metninde teşebbüs bünyesindeki rekabet hukuku bilincinin gelişebilmesi adına her yıl rekabet hukuku eğitimlerinin düzenleneceği ve rekabet hukuku uyum politikası oluşturmak üzere düzenli danışmanlık hizmeti alınacağı taahhüt edilmiştir. Bu kapsamda eğitimin tamamlanması sonrasında eğitimlere katılanların bilgisi ve eğitim dokümanlarının bir örneğinin Kurum’a tevsik edileceği belirtilmiştir.

- (42) ARZUM'un rekabet hukuku farkındalığının artırılmasına yönelik verilecek eğitimlere ve düzenli danışmanlık hizmetine ilişkin taahhüdün dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarını gidermeye elverişli ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu gerekçeleriyle kabul edilebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

D. Sunulan Taahhütlerin Yerine Getirilme Yöntemi ve Süresi

- (43) Taahhüt Tebliği'nin 8. maddesinin ikinci fıkrasında *"Taahhüt metninde taahhülle giderilmesi amaçlanan rekabet sorunu, taahhüdün ne olduğu, ne zamandan başlanmak suretiyle yerine getirileceği, ne kadar süreyle ve ne şekilde uygulanacağı, uygulanmasında gözetilecek süreler, bu sürelerin hangi hallerde uzayabileceği, taahhüdün piyasaya etkisi, rekabet sorununu nasıl çözeceği, taahhüde uyumun nasıl izlenebileceği ve gerekli görülen diğer hususlar açıkça belirtilir."* hükmüne yer verilmiştir. Sunulan taahhütlerin ne zamandan başlanmak suretiyle ve ne şekilde yerine getirileceği ile taahhütlere uyumun nasıl izlenebileceğinin ortaya konulabilmesi adına, ARZUM tarafından aşağıdaki yükümlülüklerin yerine getirileceği taahhüt edilmiştir. Bu kapsamda;

- Bayilerin bir kısmının kendi iç yönergeleri gereğince imzalanma süreci ARZUM'dan kaynaklanmayan nedenlerle uzaması hariç olmak üzere, Kurul tarafından taahhütlerin kabulüne dair kısa kararın ARZUM'a tebliğini müteakip
 - 1 (bir) ay içinde distribütörleri ile revize Bayilik Sözleşmelerinin imzalanıp Kuruma tevsik edileceği,
 - 3 (üç) ay içinde ise bayileri ile imzalanan revize Bayilik Sözleşmesi örneklerinin Kurum kayıtlarına tevsik edileceği,
- Bayilik Sözleşmelerindeki revizelerin haricinde ARZUM tarafından bayilerin internet satışları da dâhil olmak üzere satış yapacağı müşteri ve bölgelere ilişkin herhangi bir kısıtlamada bulunulmayacağına ilişkin fiziki ve çevrim içi satış yapan bayilerine bir bilgilendirme metni gönderileceği ve bu metnin de Kurul tarafından taahhütlerin kabulüne dair kısa kararın tebliğini müteakip 3 ay içerisinde Kurum kayıtlarına tevsik edileceği,
- ARZUM çalışanlarına rekabet hukuku eğitimlerinin düzenleneceği ve ARZUM tarafından rekabet hukuku uyum politikası oluşturmak üzere düzenli danışmanlık hizmeti alınacağı, bu kapsamda eğitimlere katılanların bilgisi ve eğitim dokümanlarının Kurul tarafından taahhütlerin kabulüne dair kısa kararın tebliğini müteakip 3 ay içerisinde Kurum kayıtlarına tevsik edileceği

taahhüt edilmiştir.

- (44) Bahse konu tevsik şartının içeriğine bakıldığında, ARZUM tarafından 1 (bir) ay içinde distribütörleri ile revize Bayilik Sözleşmelerinin imzalanıp Kuruma tevsik edileceği, 3 (üç) ay içinde ise bayileri ile imzalanan revize Bayilik Sözleşmesi örneklerinin ve diğer taahhüt maddelerinin Kurum kayıtlarına tevsik edileceği belirtilmiştir. ARZUM tarafından gönderilen taahhüt metninde bayilik sözleşmesi olan bayilerin haricinde 7 distribütör dahil olmak üzere toplamda (.....) bayi ile yeni bayilik sözleşmesi yapılmasının planlandığı belirtilmiştir. Bu kapsamda ARZUM tarafından yukarıda yer verilen sürelerle ihtiyaç duyulmasının sebebinin bayi sayısının fazla olmasından kaynaklandığı düşünüldüğünde, taahhüdün uygulanmasında gözetilmesi öngörülen sürenin;

- Distribütörler ile imzalanacak Bayilik Sözleşmeleri bakımından Kurul tarafından taahhütlerin kabulüne dair kısa kararın ARZUM'a tebliğini müteakip 1 (bir) ay olarak

- Bayiler ile imzalanacak Bayilik Sözleşmeleri bakımından Kurul tarafından taahhütlerin kabulüne dair kısa kararın ARZUM'a tebliğini müteakip 3 (üç) ay olarak

tayin edilmesinin makul olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Buna ilaveten ARZUM tarafından sunulan tüm bayiler ve distribütörlere ayrıca konu ile ilgili bir bilgilendirme metni gönderilmesi ve rekabet uyum aksiyonlarına ilişkin taahhütlerin de ilgili üç aylık süre içerisinde Kurum kayıtlarına sunulmasının makul olduğu değerlendirilmektedir.

(45) Yukarıda yer verilen sözleşme tadilatı ve rekabet uyum aksiyonu taahhütleri ile;

- Bayiler ve distribütörler ile akdedilen "Bayilik Sözleşmesi"nin içerisinde yeniden satıcıların internet satışları da dâhil olmak üzere, aktif ve pasif satış yapabileceği bölge ve müşteri gruplarına yönelik herhangi bir sınırlama bulunmadığının; dolayısıyla yeniden satıcıların herhangi bir bölge ya da müşteri grubu sınırlamasına ve internet satış kısıtına tabi olmaksızın, Türkiye çapında ARZUM ürünlerinin satışını yapma hakkına sahip olduğu hususunun sözleşmelerde açıklığa kavuşturulacağı,
- Sözleşmelere ek olarak söz konusu hususlara ARZUM tarafından tüm bayiler ile distribütörlere gönderilecek bilgilendirme metninde de yer verileceği, dolayısıyla ilgili taahhüdün fiili durumda da anılan kısıtlamaların gerçekleşmesinin önüne geçilmesine yardımcı olacağı,
- ARZUM çalışanlarına verilecek rekabet hukuku eğitimleri ile çalışanların rekabet hukuku farkındalığının artırılmasının ve rekabet ihlallerine ilişkin bilgi sahibi olmasının sağlanacağı

değerlendirilmektedir. Dolayısıyla sunulan taahhütlerin kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu ve dosya kapsamında tespit edilen rekabetçi sorunları gidermeye elverişli olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

(46) Rekabet Kurulunun 20.02.2025 tarihli ve 25-07/177-M(1) sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma kapsamında;

- Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 21.04.2025 tarih ve 66785 sayı ile giren nihai taahhütlerin, dosya kapsamında tespit edilen, yeniden satıcıların satış yapacağı bölge/müşterilere yönelik getirilen bölge/müşteri kısıtlamasına ilişkin ihlal iddiası bakımından rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olması nedeniyle kabulüne ve ilgili teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesine,
- Söz konusu taahhütler doğrultusunda yapılan değişikliklerin Rekabet Kurulunun kısa kararının tebliğinden itibaren
 - o Distribütörler ile imzalanacak Bayilik Sözleşmeleri bakımından 1 (bir) ay içinde
 - o Bayiler ile imzalanacak Bayilik Sözleşmeleri ve diğer taahhüt maddeleri bakımından 3 (üç) ay içinde

Rekabet Kurumuna intikal edecek şekilde tevsik edilmesine,

- 20.02.2025 tarih ve 25-07/177-M(1) sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturmanın yeniden satıcıların satış yapacağı bölge/müşterilere yönelik getirilen bölge/müşteri kısıtlamasına ilişkin ihlal iddiası bakımından sonlandırılmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.